

Deák Ferenc István

Ajánló

Beszámoló a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának tevékenységéről. 2006. január 1. – december 31. Budapest. Országgyűlési Biztosok Hivatala. 2007. 270 oldal. Ár nélkül.

Dr. Kaltenbach Jenő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa a könyv Bevezetőjében röviden értékeli 2006-os évet. A Hivatalhoz érkezett ez irányú panaszok száma jelentősen csökkent, ennek oka – a szerző szerint – az Egyenlő Bánásmód Hatóság 2005. évi létrehozása (a panaszosok egy része ott keresett orvoslást).

A kötet tartalma kilenc fejezetre oszlik. Az első fejezet a kisebbségi joganyag, illetve az önkormányzati rendszer változásait tekinti át. A következő gondolati egység a kisebbségi jogok kulcsával, a kisebbségi oktatással foglalkozik. A harmadik fejezet címe: „A kisebbségek a médiában”. A nemzetközi projektekben való részvételt dokumentáló anyagrészt követően a szociális problémákról és a szegénységről olvashatunk. A hatodik fejezet a 2006-os eseménynaptárt, a hetedik a tavalyi év ügyforgalmi statisztikáját tartalmazza. Ezt követően egyes kisebbségi jogi, illetve antidiszkriminációs fogalmak magyarázatát találjuk meg a kiadványban, amely a Függelékkel – néhány ügy vizsgálatai jelentésének közzétételével – zárul. Megnyugtató, hogy a Beszámoló nem tartalmaz a büntetés-végrehajtási szervezet tevékenységére vonatkozó anyagrészt.

A kisebbségi ombudsman – aki 2007. július 1-jéig látta el hivatalát – a következő gondolattal fejezi be a könyv már említett Bevezetőjét: „2007-et az Európai Unió az esélyegyenlőség évének nyilvánította, tehát keresve sem találhatnánk jobb alkalmat arra, hogy végre szembenézzünk ezekkel a súlyos bajokkal, és jelentősen javítsuk a megoldásuk érdekében tett intézkedéseink hatékonyságát”.

Jász Krisztina—Bozorádi János—Szarvák Tibor: A családon belüli erőszakról egy kutatás tükrében. Szolnok. Országos Bűnmegelőzési Központ – Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata – Szolnoki Rendőrfőkapitányság, 2006. 64 oldal. Ár nélkül.

A családon belüli erőszak olyan társadalmi jelenség, amely élénken foglalkoztatja a közvéleményt, fokozott hírértékkel bír a médiában, vitákat generál a politika, a jogalkotás és a közvélemény szintjén egyaránt.

A szolnoki rendőrfőkapitányság – pályázati pénzből – 2005-ben egy olyan kutatás elvégzését kezdeményezte, amely a hatósági oldal és az ellátórendszer vizsgálatát, valamint a látencia mérését tűzte ki célul. A kutatás során kérdőíves felmérést végeztek a kapitányság által családon belüli erőszak áldozataiként regisztrált személyek között. Kérdőbiztosoknak a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatok munkatársait, valamint a családgondozókat kérték fel. A kutatás terepül a szolnoki kistérség, ahová 17 település tartozik, szolgált.

A kiadvány a bűncselekményi adatokat térképek, táblázatok, grafikonok segítségével, illetve azok elemzésén keresztül mutatja be. A szakemberek számára a kutatás elsőd-

leges haszna az volt, hogy a válaszadóktól megtudhatták – többek között – a következőket: a rendőri beavatkozások többnyire hasznosak, de nem elégségesek; fontos lenne az egyes esetek team-munkában történő feldolgozása (pl. rendőr – családgondozó – pszichológus); az agresszort az áldozatok többsége nem megbüntetni, hanem megváltoztatni akarja; a megoldások tekintetében a nők és a férfiak véleménye jelentősen eltér.

Az eredmények ismeretében a kapitányság vezetése úgy döntött, hogy fokozottabb mértékben nyit a segítő szakmákat képviselő civil szervezetek felé.

Jelentés a magyarországi kábítószerhelyzetről 2006. Szerk. Felvinczi Katalin, Nyírádi Adrienn, Portörő Péter. Budapest. Szociális és Munkaügyi Minisztérium. 2006. 154 oldal. Ár nélkül.

A könyv olyan átfogó helyzetértékelést tartalmaz, amely – az elmúlt évekhez hasonlóan – iránytűként szolgál a magyarországi droghelyzet alapos megismeréséhez. A kiadvány célja, hogy a tudományos adatok mellett hírt adjon a magyarországi kábítószerhelyzet fejleményeiről, kutatásairól és a pályázati programokról, továbbá, hogy beszámoljon az ellátórendszer állapotáról, s rávilágítson a fejlesztés szükségleteire.

A kábítószerhelyzetben beállt változások arra engednek következtetni, hogy a nyugat-európai országokhoz hasonló átalakulások mennek végbe hazánkban is: továbbra is növekszik a kábítószereket kipróbálók száma, azonban a szerhasználati szokások változnak, a kenderszármazékok és az ún. party drogok vezető szerepet töltenek be, ezzel egyidejűleg az opiát-használók számaránya csökken.

A kötet – habár csak egy rövid alfejezet erejéig, de – kitér a börtönbeli kábítószerhasználat kérdésére is. Ebből kiderül, hogy a kábítószer-bekerülés egyik legkritikusabb pontjának a csomagküldemények tekinthetők. A büntetés-végrehajtásban végzendő ún. alacsonyküszöbű szolgáltatások beindításához jogszabályi változtatásokra lenne szükség, főképpen a fogvatartotaknál tartható tárgyak körét, illetve egyes biztonsági jellegű szabályok újraértelmezését vagy módosítását illetően. (A tücsere programok beindítására tehát jelenleg nem adottak a jogszabályok.)

A kiadványban található adatok, elemzések az olvasók széles körének érdeklődésére tarthatnak számot.

Nyiri Sándor: A rendőrségi törvény kommentárja. Budapest. Duna Palota és Kiadó. 2006. 179 oldal. 2480 Ft.

A jelen kötetben közreadott kommentár a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény hatályos szövegét elemzi. A hazai jogalkotásban ez volt az első törvény, amely kísérletet tett arra, hogy egy jogforrásban szabályozza a rendőrséggel összefüggő összes szakmai, jogi kérdést.

A könyv tartalma tíz fejezetből áll. Az első fejezet a rendőrség feladatáról, szervezetéről, jogállásáról és irányításáról szól. A második anyagrész a rendőrség személyi állományával foglalkozik. Olvashatunk fejezeteket a rendőrség működésének általános elvi szabályairól, a rendőri intézkedésekről, a kényszerítő eszközökről, a titkos információgyűjtésről, a rendőrségi adatkezelésről és a jogorvoslatról.

Felmerülhet a kérdés: nem késett-e Nyiri Sándor a mű közzétételével. A válasz: egyértelmű nem. Igaz, hogy 2006 júniusában megváltozott a kormányzati struktúra, a rendvédelmi szervek irányítása az igazságügy- és rendészeti miniszter hatáskörébe került, de egyrészt a kézirat lezárásáig a rendőrségi törvény nem került módosításra, másrészt a szervezeti változások a törvény és a kommentár elvi-jogi alapjait nem ingatták meg. A kommentár jelenleg is aktuális, mert úgyszólván napjainkig követi a rendőrségi törvény kihirdetését követő többszöri módosításokat, és a törvény azon szakaszait is részletesen elemzi, amelyeket az Alkotmánybíróság határozatai érintettek, illetve kifogásoltak.

A hiánypótló, szakmai megalapozású összefoglalást – amelyben a szerző több évtizedes jogalkalmazói tapasztalatát használta fel – sokan forgathatják haszonnal.

Társadalmi összefogással a lakásmaffia ellen. Tanulmányok, dokumentumok 2002 – 2006. Szerk. Póczik Szilveszter—Dunavölgyi Szilveszter. Budapest. BMK Biztonságos Magyarországért Közalapítvány. 2006. 272 oldal. (BMK Füzetek 16. 2006. évi különkiadás CD melléklettel) Ár nélkül.

Az Országos Kriminológiai Intézet két kutatója által szerkesztett kötet egy sajátosan kelet-európai és magyar, többnyire szervezett bűnelkövetési formát és az annak visszaszorítása érdekében kifejtett erőfeszítéseket mutatja be. A kiadvány két, külön címmel, szerkesztővel, tartalomjegyzékkel rendelkező, önállóan is használható, de szorosan összetartozó részből (könyv és CD) áll.

A könyv – amely az „Intézményi együttműködés a lakásmaffia ellen” címet viseli, s Póczik Szilveszter a szerkesztője – a 2003–2004-ben, az Országos Kriminológiai Intézetben a lakásmaffia-jelenség kapcsán lefolytatott kutatásra támaszkodik, annak eredményeit közli – tanulmányok és állásfoglalások formájában.

A „Harc a lakásmaffia ellen” címet viselő CD – szerkesztette Dunavölgyi Szilveszter – a témával kapcsolatos dokumentumokat, javaslatokat, határozatokat és jogszabályokat teszi közzé.

A könyv és a CD olvasói nyomon követhetik egy sokakat érintő társadalmi és bűnüldözési probléma kialakulást, észlelését a nyilvánosság szintjén, a megerősödő civil társadalmi tevékenységet, az annak nyomán érlelődő aktivitást a parlamenti politika szintjén, valamint azt a folyamatot, ahogy a különböző szinteken megvalósult kezdeményezések hatékony ösztársadalmi együttműködéssé álltak össze.

A kiadvány – kézikönyv jellege folytán – a bűnmegelőzés széles körben használt, hasznos eszköze lehet.

Tremmel Flórián: Bizonyítékok a büntetőeljárásban. Budapest – Pécs. Dialóg Campus. 2006. 247 oldal. (Institutiones Juris. Dialóg Campus Szakkönyvek sorozat) 3480 Ft.

A szerző a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának habilitált professzora, a Büntető Eljárásjogi és Kriminológiai Tanszék vezetője, a magyar büntetőeljárás elismert szakértője, a Közép-Európai Bűnügyi Együttműködés (CECC) egyik alapítója.

A könyv két nagy részből tevődik össze. A három fejezetet tartalmazó általános részben kerül sor a bizonyítás és a bizonyíték fogalmának tudományos igényű kifejtésére. A négy fejezetet tartalmazó második, „különösnek” nevezett részben már a kialakított alapfogalmak „továbbgondolására” kerül sor, olvashatunk – többek között – a közvetett bizonyítékokkal történő bizonyításról, az igazságügyi szakértés szerepéről, a jogellenes, továbbá a titkos bizonyítékokról. Az Összegzésben, amely angolul és franciául is megtalálható a kötetben, Tremmel Flórián végkövetkezéseit fogalmazta meg – tézisek formájában. A kiadványt közel ötszáz tételt tartalmazó irodalomjegyzék, valamint név- és tárgymutatót zárja.

A szerző nem arra törekedett monográfiájában, hogy a korábban megjelent művek, elméletek szintézisét, netán összehasonlítását adja, hanem a bizonyításeméleti alapfogalmak továbbfejlesztését és korszerűsítését tűzte ki célul. A könyv nagy értéke, hogy nemcsak a bűnügyi bizonyítási elmélet és gyakorlat alapfogalmait elemzi és fejleszti tovább, hanem tudományos megalapozottsággal válaszokat kísérel adni a terület régi és új kihívásaira is.

(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság Szakkönyvtára legújabb szerzeményeiből)